

TARISTUMINISTER
MÄÄRUS

Tallinn

2025. a

Toetuse andmise tingimused ja kord laevade ümberehitamiseks keskkonnasõbralikumaks

Määrus kehtestatakse atmosfääriõhu kaitse seaduse § 161 lõike 3 ja § 182¹ lõike 5 alusel.

1. peatükk
Üldsätted

§ 1. Reguleerimisala, toetuse andmise eesmärk ja tulemus

- (1) Määrusega kehtestatakse riigi eelarvestrateegia 2025-2028 lisa 5 kohase meetme „Laevade ümberehitus taastuvenergia kasutuseks” elluviimiseks toetuse andmise ja kasutamise tingimused ja kord.
- (2) Toetuse andmise eesmärk on laevandussektori kasvuhoonegaaside heitkoguse vähendamine läbi laevade ümberehitamise, et aidata kaasa Euroopa Liidu kliimaeesmärkide saavutamisele.
- (3) Toetuse andmise tulemusel väheneb merendussektori kasvuhoonegaaside heide t(CO_{2e})/a.

§ 2. Meetme elluviija

- (1) Meetme rakendamist koordineerib Kliimaministeerium.
- (2) Toetuse taotlusi menetleb, toetatavatele projektidele teeb väljamakseid ja projektide üle teeb järelevalvet Sihtasutus Keskkonnainvesteeringute Keskus (edaspidi KIK).
- (3) KIK säilitab toetuse, sealhulgas riigiabi ja vähese tähtsusega abi andmisega seotud dokumente kümme aastat projekti lõppmaksest arvates.
- (4) KIK kohustub kandma vähese tähtsusega abi registrisse andmed antud vähese tähtsusega abi kohta.
- (5) KIK teostab § 17 lõike 7 kohase paikvaatluse. KIK võib kaasata paikvaatluse tegemisse eksperte.

§ 3. Riigiabi

- (1) Laeva ümberehitamiseks antav toetus on grupierandiga hõlmatud keskkonnakaitseks antav abi Euroopa Komisjoni määruse (EL) nr 651/2014 ELi aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks (ELT L 187, 26.06.2014, lk 1–78) (edaspidi *üldine grupierandi määrus*), artikli 36b tähenduses.

(2) Üldise grupierandi määruse alusel toetuse andmisel kohaldatakse konkurentsiseaduse §-s 34² sätestatud ning üldise grupierandi määruse artikli 1 lõigetes 2–5 sätestatud välistusi. Toetusel peab olema ergutav mõju vastavalt üldise grupierandi määruse artiklile 6.

(3) Vähese tähtsusega abi andmisel kohaldatakse Euroopa Komisjoni määruses (EL) nr 2023/2832, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L, 15.12.2023, lk 1–12), ning konkurentsiseaduse §-s 33 sätestatud. Abi andmisel kohaldatakse nimetatud määruse artiklis 1 sätestatud välistusi. Komisjoni määruse (EL) 2023/2831 alusel ühele ettevõtjale antud vähese tähtsusega abi koos käesoleva määruse raames taotletava toetusega ei tohi mis tahes kolme aasta pikkuse ajavahemiku jooksul ületada 300 000 eurot. Üheks ettevõtjaks loetakse komisjoni määruse (EL) 2023/2831 artikli 2 lõikes 2 nimetatud ettevõtjaid.

(4) Toetust ei anta:

- 1) üldise grupierandi määruse artikli 1 lõigetes 2–5 sätestatud juhtudel, sealhulgas taotlejale, kellele Euroopa Komisjoni või Euroopa Kohtu eelneva otsuse alusel, millega sama liikmesriigi antud abi on tunnistatud ebaseaduslikuks või väärkasutatuks ja ühisturuga kokkusobimatuks, on esitatud seni täitmata korraldus abi tagasi maksta;
- 2) raskustes olevale ettevõtjale üldise grupierandi määruse artikli 2 punkti 18 tähenduses;
- 3) taotlejale, kes on samade abikõlblike kulude jaoks saanud varasemalt riigiabi ja kellele investeerimisabi andmisel üldise grupierandi määruse artikli 36b alusel ületatakse abi kumuleerides lubatavat abisummat või abi osakaalu;
- 4) taotlejale, kes on töödega alustanud enne taotluse esitamist üldise grupierandi määruse artikli 6 mõistes.

(5) Ebaseadusliku või väärkasutatud riigiabi korral nõuab KIK toetuse koos intressiga tagasi vastavalt Euroopa Komisjoni 21. aprilli 2004. a määruse (EÜ) nr 794/2004, millega rakendatakse nõukogu määrust (EL) nr 2015/1589, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 kohaldamiseks, artiklile 9, sama määruse artikli 10 alusel liikmesriikidele teatavaks tehtud intressimääradele ja artiklis 11 nimetatud intressi kohaldamise meetodile.

§ 4. Terminid

Määruses kasutatakse termineid järgmises tähenduses:

- 1) abikõlblik kulu – projekti elluviimiseks vajalik ja mõistlik kulu, mis on tekkinud abikõlblikkuse perioodil ning mille aluseks olevad tegevused on kooskõlas Eesti ja Euroopa Liidu õigusega;
- 2) heiteta sõiduk – mere- ja rannikulaev reisijate- või kaubaveoks, sadamatoiminguteks või abitegevuseks, millel puudub väljalasketoru CO₂ otseheide vastavalt üldise grupierandi määruse artikli 2 punkti 102g alampunktile e;
- 3) keskkonnasõbralik sõiduk – reisijate- ja kaubaveoks, sadamatoiminguteks või abitegevuseks kasutatav mere- ja rannikulaev, millel on hübriid- või kaherežiimiline mootor ja mille energiast pärineb vähemalt 25 protsenti väljalasketoru CO₂ otseheiteta kütustest või mis kasutab merel ja sadamates tavatingimustes käitamiseks elektrivõrgu energiat või mille Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni energiatõhususe indeksi väärtus on 10 protsenti väiksem kui 1. aprillil 2022 kohaldatavad energiatõhususe indeksi nõuded ning laev on suuteline sõitma väljalasketoru CO₂ otseheiteta kütuste või taastuvatest energiaallikatest saadud kütuste jõul vastaval üldise grupierandi määruse artikli 2 punkti 102f alampunktile d;
- 4) laevandusettevõtja – laeva omanik või laeva prahtija, kes valdab laeva ja kasutab seda oma nimel;

- 5) hange – riigihange riigihangete seaduse tähenduses või riigihangete seaduse tähenduses hankijaks mitteoleva toetuse saaja poolt korraldatav riigihangete seaduse § 3 nõuetele vastav asjade, teenuste või ehitustööde hankimine;
- 6) projekt – määruse nõuetele vastavate tegevuste terviklik kogum, mille kulud hüvitatakse osaliselt toetuse arvelt;
- 7) ümberehitamine – ehitamine, mille tulemusel olemasoleva laeva olulised omadused muutuvad keskkonnasõbralikumaks või energiatõhusamaks.

2. peatükk

Toetuse andmise alused

§ 5. Nõuded taotlejale

- (1) Toetuse taotlemiseks peab taotleja vastama järgmistele tingimustele:
 - 1) taotleja on juriidiline isik, kes on oma asukohariigis (edaspidi *asukoht*) nõuetekohaselt registreeritud;
 - 2) taotleja omandis või valduses peab olema ümberehitatav laev.
- (2) Taotlejale esitatavad nõuded on järgmised:
 - 1) taotleja maksu- või maksevõlg Eesti riigile ilma intressita ei ole taotluse esitamise ajal suurem kui 100 eurot või see on ajatatud;
 - 2) taotleja majandustegevus ei ole lõppenud ega peatunud;
 - 3) taotleja suhtes ei ole algatatud likvideerimis- ega pankrotimenetlust ega tehtud pankrotiotsust;
 - 4) taotleja ei ole varem sama kulu hüvitamiseks riigieelarvelistest või muudest Euroopa Liidu või välisabi vahenditest raha saanud;
 - 5) taotlejal ega tema seaduslikul esindajal ei ole kehtivat kriminaalkaristust;
 - 6) taotleja suhtes ei ole kehtivat rahvusvahelist või Vabariigi Valitsuse sanktsiooni rahvusvahelise sanktsiooni seaduse tähenduses;
 - 7) taotleja asukoht ega tegevuskoht ei ole Venemaa Föderatsioonis või Valgevene Vabariigis;
 - 8) taotleja on täitnud toetuse tagasimaksmise nõude juhul, kui mõni Eesti avaliku sektori toetuse andja on selle varasema toetuse korral esitanud, välja arvatud juhul, kui tagasimaksmise nõude tähtaeg on hilisem taotluse esitamisest.

§ 6. Nõuded laevale

- (1) Laev, mille ümberehitamist toetatakse, on tsiviilotstarbeliseks reisijate- ja kaubaveoks, sadamatoiminguteks või abitegevuseks kasutatav mere- ja rannikulaev.
- (2) Laev peab vastama järgmistele nõuetele:
 - 1) laeva kogumahutavus on vähemalt 300 GT;
 - 2) laeva ja laeva lipuriigi suhtes ei ole kehtivat rahvusvahelist sanktsiooni rahvusvahelise sanktsiooni seaduse tähenduses;
 - 3) laeva lipuriik ei ole taotluse esitamise hetkel kehtivas «26. jaanuari 1982. aasta Pariisi vastastikuse mõistmise memorandumi laevakontrolli kohta» mustas nimekirjas.

§ 7. Toetatavad tegevused

- (1) Toetatakse järgmisi tegevusi:
 - 1) üldise grupierandi määruse artikli 36b alusel antava toetuse puhul toetatakse laeva ümberehitamist, mille eesmärk on muuta laev keskkonnasõbralikuks sõidukiks või heiteta sõidukiks;

2) vähese tähtsuse abina antava toetuse puhul toetatakse laeva ümberehitamist, mille eesmärk on vähendada laeva kasvuhoonegaaside heidet.

(2) Toetust ei anta projektile, mille tegevused ei aita kaasa § 1 lõikes 2 nimetud eesmärgi ja lõikes 3 nimetatud tulemuse saavutamisele.

§ 8. Projekti abikõlblikkuse periood

(1) Projekti abikõlblikkuse periood on taotluse rahuldamise otsuses määratud ajavahemik projekti tegevuse algusest selle lõppemiseni, mille kestel tehakse projekti tegevused ning tekivad ja tasutakse projekti elluviimiseks vajalikud kulud.

(2) Projekti tegevuse algus ei või olla varasem kui taotluse esitamise päev ega hilisem ühe aasta möödumisest taotluse rahuldamise otsusest.

(3) KIK määrab projekti abikõlblikkuse perioodi, mis ei või olla hilisem kui 2032. aasta 30. november.

(4) Projekt loetakse lõppenuks pärast lõpparuande kinnitamist ja toetuse saajale viimase väljamakse tegemist.

§ 9. Abikõlblikud kulud

(1) Toetust antakse üksnes nendeks kuludeks, mis on põhjendatud, mõistlikud ja vajalikud § 1 lõikes 2 nimetatud eesmärgi täitmiseks ja § 1 lõikes 3 nimetatud tulemuse saavutamiseks ning mis on tehtud projekti abikõlblikkuse perioodil kooskõlas käesolevas määruses sätestatud tingimustega.

(2) Abikõlblikud kulud on:

1) grupierandi määruse artikli 36b lõike 3 punkti c alusel laeva ümberehitamiseks tehtava investeeringu kulud, mille eesmärk on muuta laev keskkonnasõbralikuks sõidukiks või heiteta sõidukiks;

2) vähese tähtsusega abi andmisel laeva ümberehitamise investeeringu kulud, mille eesmärk on vähendada laeva kasvuhoonegaaside heidet.

(3) Abikõlblik kulu peab olema tekkinud Euroopa Majanduspiirkonna lepinguriikides (edaspidi EMP) teostatud tööde käigus ja läbi viidud EMPs registreeritud ettevõtja poolt, kellel on varasem vähemalt kolmeaastane kogemus laeva ümberehitamise projektides ning ISO 14 001 sertifikaat või sellega samaväärne.

(4) Abikõlblikud ei ole alljärgnevad kulud:

1) kulu, mille kohta ei ole kirjalikku kuludokumenti;

2) sularahas tasutud kulu;

3) projektijuhtimiskulu ja taotluse koostamise kulud;

4) üld- ja tegevuskulud;

5) palgakulu;

6) kulu, mis on riigi või Euroopa Liidu vahenditest või teistest välisvahenditest hüvitatud;

7) käibemaks ulatuses, milles toetuse saajal on õigus see tagasi saada;

8) koolituskulu;

9) õigusabi- ja kohtukulu, sh vastaspoole või kolmanda isiku menetluskulu;

10) rahatrahvid või muud rahalised karistused (sh leppetrahvid);

11) lepingu sõlmimise-, intressi- ja viivise kulud;

12) muu projektiga mitte seotud ning projekti elluviimise seisukohast põhjendamatult või ebaoluline kulu.

§ 10. Taotlusvooru eelarve, toetuse summa ja osakaal

(1) Taotlusvooru eelarve ja ajakava kinnitab taristuminister käskkirjaga.

(2) Toetuse osakaal on:

1) laeva ümberehitamisel keskkonnasõbralikuks sõidukiks 15 protsenti abikõlblikest kuludest vastavalt üldise grupierandi määruse artikli 36b lõikele 6;

2) laeva ümberehitamisel keskkonnasõbralikuks sõidukiks 20 protsenti abikõlblikest kuludest, kui taotleja kontserni kuuluv üks laevadest on külastanud Eesti sadamat vähemalt viis korda viimase kolme aasta jooksul või kui ümberehitatava laeva lipuriik on taotluse esitamise hetkel ja kolm aastat lõppmakse tegemisest arvates Eesti Vabariik;

3) laeva ümberehitamisel heiteta sõidukiks 30 protsenti abikõlblikest kuludest vastavalt üldise grupierandi määruse artikli 36b lõikele 6;

4) vähese tähtsusega abi andmise korral 15 protsenti abikõlblikest kuludest;

5) vähese tähtsusega abi andmise korral 20 protsenti abikõlblikest kuludest, kui on täidetud vähemalt üks käesoleva lõike punktis 2 sätestatud nõuetest.

(3) Taotletava toetuse maksimaalne suurus on viis miljonit eurot ühe taotluse kohta.

(4) Vähese tähtsusega abina antava toetuse maksimaalne suurus on 300 000 eurot käesoleva määruse § 3 lg 3 kohaselt.

(5) Vähese tähtsusega abi andmisel arvestatakse taotlejale viimase kolme aasta jooksul antud vähese tähtsusega abi suurusega.

(6) Toetuse andmisel järgitakse üldise grupierandi määruse artiklis 8 sätestatud kumuleerimise reegleid, sh võib toetust kumuleerida järgnevalt:

1) mis tahes muu riigiabiga, kui toetus on seotud erinevate kindlaksmääratavate abikõlblike kuludega;

2) mis tahes muu riigiabiga, mis on seotud samade abikõlblike kuludega, mis on osaliselt või täielikult kattuvad, kuid ainult juhul, kui sellise kumuleerimise tulemusel ei ületata suurimat lubatud abi osakaalu või abisummat.

(7) Toetust ei tohi kumuleerida mis tahes vähese tähtsusega abiga, mille puhul on abikõlblikud kulud samad, kui sellise kumuleerimise tulemusel ületatakse abi maksimaalne lubatud osakaal või abisumma.

(8) Abi osakaalu ja abikõlblike kulude arvutamisel lähtutakse kõigi kasutatavate arvude puhul summadest, millest ei ole makse ega muid tasusid maha arvatud.

(9) Projekti omafinantseeringuna ei käsitata Euroopa Liidu ja muudest välisabifondidest antud tagastamatut abi ega riigisiseseid rahalisi toetusi.

3. peatükk

Taotlusele esitatavad nõuded

§ 11. Nõuded taotlusele

(1) Taotleja peab taotluse esitama Riigi Tugiteenuste Keskuse E-toetuse keskkonnas (edaspidi *E-toetus*) taotlusvormil, millele on lisatud lõikes 3 nimetatud dokumendid, kinnitused ja andmed.

(2) Nõuded taotlusele:

- 1) taotluse esitamisel lähtutakse E-toetuses oleva taotlusvormi andmeväljadest ja taotlusvormi kõik taotlejale kohalduvad andmeväljad peavad olema korrektselt täidetud;
- 2) taotluses esitatud andmed peavad olema täielikud ja õiged;
- 3) taotluses planeeritud tegevused peavad olema kooskõlas käesoleva määruse, Euroopa Liidu ja riigisiseste õigusaktidega.

(3) Taotlus esitatakse määruuses ette nähtud viisil ja sisaldab järgmisi kinnitusi, andmeid või dokumente:

- 1) taotleja nime, registrikoodi ja ettevõtte suurust;
- 2) tõendit selle kohta, et taotleja on ümberehitatava laeva omanik või tal on õiguslik alus ümberehitatavat laeva vallata;
- 3) taotleja, kes ei ole registreeritud Eestis, esitab äriregistri väljavõtte või muu tõendi, millest nähtub vastavus § 5 lõike 1 punktides 1 ja 2 kehtestatud nõuetele;
- 4) projekti nime ja projekti läbiviimise asukohta;
- 5) liputunnistust või merelaevatunnistust;
- 6) käesoleva määruse paragrahvi 10 lõike 2 punktis 2 sisalduva tingimuse tõendamiseks sadamakülastusi kajastav dokument, mis sisaldab andmeid Eesti sadamate külastustest koos kuupäevadega;
- 7) projekti eesmärgi kirjeldust ja tulemust koos saavutatavate tulemusnäitajate väärtustega, mis vastavad §-s 1 nimetatud tulemusele ja eesmärgile;
- 8) projekti tegevuste kirjeldust, millele lisatakse riigiabi taotlemisel vastavalt grupierandi määruse artiklile 36b selgitus, kas projekti elluviimisel soovitakse laev ümber ehitada keskkonnasõbralikuks või heiteta sõidukiks;
- 9) riigiabi taotlemisel grupierandi määruse 36b kohaselt tehnilist- ja keskkonnavalase jätkusuutlikkuse aruannet, mis sisaldab volitatud klassifikatsiooniühingu kinnitust, et projekti alusel on võimalik laeva ümber ehitada selliselt, et see vastaks keskkonnasõbraliku sõiduki või heiteta sõiduki definitsioonile.
- 10) vähese tähtsusega abi taotlemisel tehnilist- ja keskkonnavalase jätkusuutlikkuse aruannet, mis sisaldab volitatud klassifikatsiooniühingu kinnitust, et projekti alusel on võimalik saavutada KHG tulemusnäitajad;
- 10) kasvuhoonegaaside heite vähenemise ja energiatõhususe arvutust KIKi veebilehel avaldatud vormil;
- 11) turu-uuringut või hinnapakumusi;
- 12) kirjeldust projekti sotsiaalmajanduslikust mõjust;
- 13) projekti ajakava, mis peab olema reaalset elluviidav ning mille kohaselt projekti tegevused planeeritakse lõpetada projekti abikõlblikkuse perioodil;
- 14) projekti toetuse maksegraafikut, kui projekti kestvus on vähemalt kuus kuud;
- 15) projekti kogueelarvet kululiikide lõikes, eristades abikõlblikke ja mitteabikõlblikke kulusid ning omafinantseeringut;
- 16) omafinantseeringu tagamise tõendi;
- 17) volikirja, kui taotleja esindaja tegutseb volituse alusel;

18) kinnitust, et projekti kuludeks ei ole taotletud toetust muudest riigieelarvelistest, Euroopa Liidu või välisabi vahenditest;

19) kinnitust, et taotlejale esitatavad nõuded on täidetud.

(4) Üks taotleja võib toetust taotleda mitme enda omandis või valduses oleva laeva ümberehitamiseks.

(5) Kui omafinantseering tagatakse laenu abil finantsasutusest, lisatakse taotlusele laenuandja krediitdikomitee laenuotsus. Erandkorras võib KIK laenuotsuse esitamata jätmist aktsepteerida, kui finantsanalüüsi hindamise käigus on taotleja laenu saamise suutlikkus ammendavalt tuvastatav muul viisil.

(6) Kui taotleja on taotlenud või taotleb projektile toetust muudest allikatest, tuleb taotlusele lisada andmed kõigi projekti avaliku sektori toetuste kohta. Sellisel juhul ei anta toetust rohkem, kui lubatud vastavalt kohalduvatele abi osakaaludele ja ülemmääradele, arvestades üldise grupierandi määruse artiklis 8 sätestatud kumuleerimisreegleid.

4. peatükk

Taotluse menetlemine

§ 12. Taotluse esitamine ja menetlemine

(1) KIK kuulutab taotlusvooru välja ning teavitab selle peatamisest ja lõpetamisest oma kodulehel.

(2) Taotlusi saab esitada jooksvalt E-toetuse kaudu, kuni KIK teavitab oma kodulehel taotlusvooru sulgemisest.

(3) Taotluse menetlemine koosneb taotluse ja taotleja nõuetele vastavuse kontrollist, hindamisest ja taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuse tegemisest.

(4) Taotluse menetlemise tähtaeg on 90 kalendripäeva taotluse esitamise kuupäevast arvates. KIK annab taotlejale maksimaalselt 10 tööpäeva taotluses sisalduvate puuduste kõrvaldamiseks. Taotluse menetlemise tähtaeg pikeneb puuduste kõrvaldamiseks kasutatud aja võrra.

(5) KIK tunnistab taotleja nõuetele vastavaks, kui on täidetud §-s 5 nimetatud nõuded.

(6) KIK tunnistab taotluse nõuetele vastavaks, kui on täidetud §-des 6 ja 11 nimetatud nõuded.

(7) KIK võib taotluse läbivaatamise käigus nõuda taotlejalt selgitusi ja lisateavet taotluses esitatud andmete kohta või taotluse muutmist, kui esitatud taotlus ei ole piisavalt selge, näidates ühtlasi, millised asjaolud vajavad selgitamist, muutmist või dokumentide lisamist.

(8) Kui taotleja või taotlus ei vasta nõuetele ja seda ei viida lõikes 4 nimetatud tähtaja jooksul nõuetega vastavusse, teeb KIK taotluse rahuldamata jätmise otsuse taotlust sisuliselt hindamata ja taotlejat täiendavalt ära kuulamata.

§ 13. Hindamiskomisjoni moodustamine ja taotluste hindamine

(1) KIK moodustab nõuetele vastavate taotluste hindamiseks hindamiskomisjoni, mille koosseisu kuulub vähemalt kaks Kliimaministeeriumi ja kaks KIKi nimetatud liiget. KIK võib kaasata hindamiskomisjoni koosseisu eksperte.

(2) Hindamiskomisjoni liikmed peavad:

- 1) deklareerima oma erapooletust ja sõltumatust hinnatavatest projektidest ja taotlejatest ning isikliku seotuse esinemise korral ennast taotluse hindamisest taandama;
- 2) tagama hindamiskomisjoni liikmeks oleku ajal ja pärast liikmeks oleku aja lõppemist tähtajatult talle hindamiskomisjoni töö käigus teatavaks saanud ärisaladuse kaitstuse.

(3) Hindamiskomisjoni tööd koordineerib KIK.

(4) Hindamiskomisjon hindab nõuetele vastavaid taotlusi järgmiste kriteeriumite järgi:

- 1) projekti tegevuste põhjendatus;
- 2) projekti eelarve kuluefektiivsus;
- 3) projekti ajakava realistlikkus.

(5) Lõike 4 punktis 1 nimetatud kriteerium loetakse täidetuks, kui taotluses on projekti eesmärgi saavutamiseks kirjeldatud tegevused põhjendatud ning projekt vastab paragrahvi 1 lõikes 2 nimetatud eesmärgile ja on võimeline saavutama paragrahvi 1 lõikes 3 nimetatud tulemuse.

(6) Lõike 4 punktis 2 nimetatud kriteerium loetakse täidetuks, kui projekti eelarve on realistlik, sealhulgas on selge, milliste arvutuste ja hinnangu alusel on eelarve koostatud.

(7) Lõike 4 punktis 3 nimetatud kriteerium loetakse täidetuks, kui projekti tegevused on kavandatud realistliku kestvusega, mille vältel suure tõenäosusega on võimalik jõuda projekti tulemuseni.

§ 14. Taotluse rahuldamine ja rahuldamata jätmine

(1) KIK teeb taotluse rahuldamise otsuse, kui hindamiskomisjon on lugenud § 13 lõikes 4 loetletud kriteeriumid täidetuks. Taotlused rahuldatakse määruse tingimustele vastavate taotluste esitamise järjekorras kuni taotlusvooru eelarve ammendumiseni.

(2) Taotlus ja selle kohta esitatud teave on taotluse rahuldamise otsuse lahutamatu lisa.

(3) Taotluse rahuldamise otsuses märgitakse vähemalt:

- 1) otsuse tegemise kuupäev;
- 2) toetuse saaja nimi, aadress ja registrikood;
- 3) projekti nimetus ja number;
- 4) projekti kogusumma, eristades sellest abikõlblike kulude summat;
- 5) toetuse ja omafinantseeringu summad ning nende osakaalud abikõlblikest kuludest;
- 6) teave riigiabi ja vähese tähtsusega abi andmise kohta;
- 7) projekti eesmärk, toetatavad tegevused ning nende eeldatav ajakava ja asukoht;
- 8) projekti abikõlblikkuse periood;
- 9) toetuse saaja kohustused;
- 10) vahearuande esitamise aeg, kui projekt kestab kauem kui kuus kuud;
- 11) toetuse maksmise tingimused ja makse aluseks olevate dokumentide ja teabe esitamise kord;
- 12) toetuse maksmise peatamise, taotluse rahuldamise otsuse kehtetuks tunnistamise ja toetuse tagasinõudmise alused;

- 13) otsuse tegija andmed;
- 14) projekti elluviimiseks vajalik muu teave.

(4) KIK toimetab taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuse toetuse saajale E-toetuse keskkonnas kätte kolme tööpäeva jooksul pärast otsuse tegemist.

(5) Taotluse rahuldamata jätmise otsus tehakse juhul, kui:

- 1) taotleja, taotlus või laev ei vasta nõuetele;
- 2) taotleja on esitanud valeandmeid;
- 3) taotleja mõjutab õigusvastaselt taotluse menetlemist või ei võimalda taotluse nõuetele vastavust kontrollida;
- 4) taotlusvooru eelarve on ammendunud.

(6) Taotluse rahuldamata jätmise otsuses märgitakse vähemalt:

- 1) otsuse tegija;
- 2) otsuse tegemise kuupäev ja otsuse number;
- 3) taotluse esitaja;
- 4) taotluse rahuldamata jätmise alus ja põhjendus;
- 5) otsuse vaidlustamise alused ja tähtaeg.

§ 15. Taotluse osaline või kõrvaltingimusega rahuldamine

(1) Kui taotlusvooru eelarve jääb ei võimalda taotlust täielikult rahuldada, teeb KIK taotluse rahuldamata jätmise otsuse. Taotluse osaline rahuldamine ei ole lubatud. Kui mõne hiljem esitatud taotluse täielik rahuldamine on taotlusvooru eelarvejääki arvestades võimalik, rahuldab KIK hiljem esitatud taotluse.

(2) Taotluse rahuldamise otsuse võib teha kõrvaltingimusega.

(3) Taotluse kõrvaltingimusega rahuldamise korral ei teki toetuse saajal õigust toetusega seotud maksetele enne KIKi seatud kõrvaltingimuse täitmist.

§ 16. Taotluse rahuldamise otsuse muutmine ja kehtetuks tunnistamine

(1) Taotluse rahuldamise otsust muudetakse KIKi algatusel või toetuse saaja avalduse alusel määruses sätestatud tingimustel ja korras. Taotluse rahuldamise otsust võib muuta toetuse saaja avalduse alusel, mis on esitatud enne projekti lõpparuande kinnitamist.

(2) KIKil on õigus keelduda taotluse rahuldamise otsuse muutmisest, kui soovitatav muudatus seab kahtluse alla projekti oodatavate tulemuste saavutamise või projekti tegevuste lõpetamise abikõlblikkuse perioodil.

(3) Taotluse rahuldamise otsuse muutmise otsustab KIK 30 päeva jooksul pärast vastavasisulise avalduse saamist.

(4) KIKil on õigus tunnistada taotluse rahuldamise otsus osaliselt või täielikult kehtetuks, kui:

- 1) toetuse saaja ei täida taotluse rahuldamise otsuses või õigusaktides sätestatud või ei kasuta toetust ettenähtud tingimustel;
- 2) toetuse saaja ei täida projekti ajakava;
- 3) toetuse saaja esitab avalduse toetuse kasutamisest loobumise kohta.

(5) Taotluse rahuldamise otsus tunnistatakse täielikult kehtetuks, kui toetuse saajat on karistatud karistusseadustiku § 260¹ alusel või tema asukohariigi samaväärsse õigusnormi alusel ja toetuse rahuldamise otsus on tehtud 12 kuu jooksul enne ebaseadusliku töötamise võimaldamise avastamist või toetuse lõppmakse tegemine tuleb teha viie aasta jooksul ebaseadusliku töötamise võimaldamise avastamisest arvates.

(6) Kui toetuse saaja ei esita määruse § 17 lõikes 2 nimetatud dokumenti hiljemalt ühe kuu jooksul taotluse rahuldamise otsuse saamisest, tunnistatakse taotluse rahuldamise otsus kehtetuks.

5. peatükk

Toetuse saaja õigused ja kohustused

§ 17. Toetuse saaja õigused ja kohustused

(1) Toetuse saajal on õigus saada KIKilt informatsiooni ja nõuandeid, mis on seotud määruses sätestatud nõuete ja toetuse saaja kohustustega.

(2) Toetuse saaja, kes ei ole registreeritud Eestis, peab pärast taotluse rahuldamise otsuse saamist esitama apostillitult või legaliseeritult ja ametliku tõlkega eesti keelde asukohariigi äri- või muu kohase registri asjakohase dokumendi, mis tõendab tema staatust juriidilise isikuna ning maksejõuetuse, likvideerimise, tegevuse peatamise või muu sellise asjaolu puudumist, mille tõttu ei pruugi olla tegemist jätkuvalt tegutseva ettevõtjaga.

(3) Toetuse saaja on kohustatud teavitama, et projekti on toetanud Eesti riik Euroopa Liidu heitkogustega kauplemise süsteemi enampakkumistuludest.

(4) Toetuse saaja peab abikõlblike kulude tegemiseks läbi viima hanke määruse § 4 punkti 5 kohaselt ja avaldama hanketeate riigihangete registris (edaspidi *riigihangete register*) ühe aasta jooksul abikõlblikkuse perioodi algusest arvates.

(5) Toetuse saaja tagab projekti tegevuste elluviimise taotluses ja taotluse rahuldamise otsuses ning käesolevas määruses toodud tingimuste kohaselt.

(6) Toetuse saaja peab säilitama ja võimaldama KIKi nimetatud isikutel enne projekti elluviimist, selle elluviimise ajal ning kümne aasta jooksul pärast projekti lõppmakse tegemist tutvuda toetuse saaja valduses olevate dokumentidega, sealhulgas toetuse saaja raamatupidamis- ja finantsdokumentidega, millel on KIKi hinnangul tähtsus toetuse nõuetekohase kasutamise hindamisel. Dokumendid tuleb nimetatud isikute kasutusse anda kümne päeva jooksul arvates sellekohase nõude saamisest.

(7) KIK teostab projekti elluviimise käigus ümberehitataval laeval paikvaatluse Eesti Vabariigi territooriumil enne hanke väljakuulutamist ning vahe- ja lõpparuande kinnitamist.

(8) Kui toetuse saaja sai toetust määruse § 10 lõike 2 punktide 2 või 5 alusel 20 protsenti abikõlblikest kuludest põhjusel, et ümberehitatava laeva lipuriik on Eesti Vabariik, peab ümberehitatud laeva lipuriik olema Eesti Vabariik kolm aastat lõppmakse tegemisest.

(9) Toetuse saaja peab viivitamata teavitama KIKi projekti elluviimise ajal kõigist asjaoludest, mis võivad mõjutada projekti raames ostetud või loodud vara säilimist ja kasutamist või toetuse saaja võimet täita taotluses ja määruses nimetatud eesmärged või toetuse saaja kohustusi.

§ 18. Hanke läbiviimine

- (1) Toetusest hüvitatakse kulud, mis on tehtud riigihangete seadust järgides. Toetuse saaja, kes ei ole hankija riigihangete seaduse mõistes, järgib riigihangete seaduse § 3 kohaseid põhimõtteid kulude tegemisel.
- (2) Kui sõlmitava lepingu eeldatav maksumus on vähemalt 100 000 eurot käibemaksuta, esitab toetuse saaja enne hanke väljakuulutamist hankedokumentide kavandi KIKile ülevaatamiseks.
- (3) Toetuse saaja avaldab hanketeate ja viib hanke elektrooniliselt läbi riigihangete registris.
- (4) Toetuse saaja esitab KIKile hanke korraldamist tõendavad dokumendid ja lepingu E-toetuse kaudu viivitamata pärast selle sõlmimist, kui need pole kättesaadavad riigihangete registrist.
- (5) KIK nõustab vajadusel toetuse saajat hangete läbiviimisel.
- (6) Toetuse saaja esitab enne lepingu muutmist KIKile ülevaatamiseks muudatustega kavandi.

§ 19. Toetuse kasutamisega seotud aruannete esitamine

- (1) Toetuse saaja esitab KIKile projekti abikõlblikkuse perioodi jooksul ning täpsemalt ajal, mis on sätestatud taotluse rahuldamise otsuses, vahearuande.
- (2) Toetuse saaja esitab KIKile projekti lõppemisel lõpparuande.
- (3) Üks aasta pärast projekti lõppemist esitab toetuse saaja KIKile järelaruande.
- (4) Projekti aruanne esitatakse E-toetuse kaudu ja selles peab olema kajastatud vähemalt järgmine teave:
 - 1) projekti aruandlusperiood;
 - 2) andmed projekti elluviimise kohta, sealhulgas tehtud tööd ja tegevused, tulemuste ja eesmärkide saavutamise;
 - 3) toetuse saaja hinnang projekti tulemuslikkusele ja elluviimisele, sealhulgas kasvuhoonegaaside heite vähenemise kohta;
 - 4) andmed projekti valmimise tulemusel edaspidi saavutatavate tulemus- ja väljundnäitajate kohta;
 - 5) järelaruande korral andmed saavutatud 12 kuu tulemus- ja väljundnäitajate kohta, lähtudes tegelikest tõenduspõhistest tulemustest koos tõendamiseks vajalike dokumentidega.
- (5) Lõpparuandes esitatud andmed projekti tulemusena väheneva kasvuhoonegaaside heite kohta peavad olema kinnitatud Eesti volitatud klassifikatsiooniühingu poolt. Kinnitus tuleb lisada lõpparuandele.
- (6) Kui toetust saadi laeva ümberehitamiseks heiteta laevaks või keskkonnasõbralikuks laevaks, siis tuleb lisaks esitada Eesti volitatud klassifikatsiooniühingu kinnitus, et laev vastab üldise grupierandi määruuses kirjeldatud heiteta või keskkonnasõbraliku merelaeva määratlusele.
- (7) Enne vahe- ja lõpparuande kinnitamist viib KIK läbi § 17 lõikes 7 kirjeldatud paikvaatluse.

6. peatükk

Toetuse maksmine ja kasutamine

§ 20. Toetuse maksmine

(1) Toetust makstakse tasutud tegelike kulude eest kuludokumentide alusel pärast vahe- või lõpparuande kinnitamist.

(2) Toetuse saaja esitab makse aluseks olevad dokumendid KIKile E-toetuse kaudu koos järgmiste dokumentide ja tõenditega:

- 1) hanke korraldamist tõendavad dokumendid, kui dokumente ei ole varem KIKile esitatud;
- 3) leping tööde teostamise kohta, välja arvatud juhul, kui leping on kättesaadavad riigihangete registrist või lepingud on varem KIKile esitatud ja neid ei ole muudetud;
- 4) lepingu muudatused, kui lepingut on täidetud algselt kokkulepitust erinevalt;
- 5) arved või muud raamatupidamisdokumendid;
- 6) tööde üleandmist ja vastuvõtmist tõendava dokumendi koopia;
- 7) kulu tasumist tõendavad dokumendid;
- 8) raamatupidamises projektiga seotud abikõlblike ja abikõlbmatute kulude eristamist tõendav dokument;
- 9) garantii, kindlustuse või täitmistagatise dokument, kui neid nõutakse lepingutes.

§ 21. Toetuse tagasinõudmine

(1) Kui toetuse saaja ei täida määrusest ja taotluse rahuldamise otsusest tulenevaid kohustusi, on KIKil õigus toetus osaliselt või täielikult tagasi nõuda atmosfääriõhu kaitse seaduse §-s 182¹ sätestatud korras.

(2) KIK võib muuta taotluse rahuldamise otsust ja teha otsuse toetuse osalise või täieliku tagasinõudmise kohta sõltuvalt põhjusest, kui:

- 1) ilmneb asjaolu, mille korral taotlust ei oleks rahuldatud;
- 2) toetuse saaja on jätnud osaliselt või täielikult täitmata kohustuse või nõude ja see on mõjutanud kulu abikõlblikkust;
- 3) toetuse saaja on toetust kasutanud mitteabikõlbliku kulu hüvitamiseks;
- 4) toetuse saaja ei täida taotluse rahuldamise otsuses või õigusaktides sätestatud või ei kasuta toetust ettenähtud tingimustel;
- 5) ilmneb, et projekti eesmärgi saavutamine ei ole võimalik või projekti ajakava ei ole järgitud;
- 6) toetuse saaja avaldust taotluse rahuldamise otsuse muutmise kohta ei rahuldata ja toetuse saajal ei ole toetuse kasutamist ettenähtud tingimustel võimalik jätkata;
- 7) toetuse saaja esitab avalduse toetusest loobumise kohta;
- 8) toetuse saaja on rikkunud hangete läbiviimise korda ja sellega võis kaasneda mõju lepingu maksumusele;
- 9) taotlemisel või projekti elluviimisel on teadlikult esitatud ebaõiget või mittetäielikku teavet või teave on jäetud teadlikult esitamata;
- 10) toetuse saaja suhtes on algatatud pankroti- või likvideerimismenetlus.

(3) Kui projekti elluviimise käigus ilmneb, et projekti ei ole võimalik ellu viia, tunnistatakse taotluse rahuldamise otsus kehtetuks ja nõutakse kogu väljamakstud toetus tagasi. Kui projekti eesmärk on saavutatud osaliselt, nõutakse toetus tagasi proportsionaalselt saavutatuga.

(4) Kui toetuse saaja ei võimalda KIKil teostada § 17 lõike 7 kohast paikvaatlust, tunnistab KIK taotluse rahuldamise otsus kehtetuks ja nõuda kogu makstud toetus tagasi.

(5) Kui toetuse saaja ei täida määruse § 17 lõikes 8 nimetatud kohustust, tunnistatakse taotluse rahuldamise otsus kehtetuks ja nõutakse kogu makstud toetus tagasi.

(6) Tagasinõutud toetus tuleb tagasi maksta 60 päeva jooksul sellekohase nõude saamisest E-toetuse vahendusel, vastasel korral antakse toetuse tagasinõudmise otsus sundtäitmisele. Tähtajaks tagastamata summale kohaldatakse atmosfääriõhu kaitse seaduse § 182¹ lõikes 4 sätestatud viivist.

(7) KIKil on õigus toetus tagasi nõuda kümne aasta jooksul pärast projekti lõppu.

7. peatükk

Vaidemenetlus

§ 22. Vaide esitamine ja menetlemine

KIKi otsuse või toimingu peale võib esitada vaide KIKile haldusmenetluse seaduses sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)
Vladimir Svet
taristuminister

(allkirjastatud digitaalselt)
Kristi Klaas
rohereformi asekanter
kantsleri ülesannetes